

mr. J.L. Driessen, voorzitter
ir. J.G. Hofman
ir. A.A.M. Bexkens
ir. F.A.T. van Looijengoed, secretaris

Advies ex art. 84 Rijksoctrooiwet 1995
Nederlands octrooi 1000957

Verzoeksters: Holec Holland B.V. te Hengelo en
Schlumberger Industries Meterfabriek B.V. te Dordrecht
Gemachtigden: mr. J.D.M. Oude Grote Bevelsborg en drs. A.A. Jilderda

Octrooihoudster: Vroom Beheer B.V. te Rotterdam
Gemachtigden: Ir. P.N. Hoorweg en mevr. ir. M.M.J. Tabeling

Het geding

Verzoeksters hebben op 26 maart 1999 een verzoekschrift met bijlagen ingediend, met het verzoek een advies uit te brengen omtrent de toepasselijkheid van de in artikel 75, eerste lid ROW 1995 genoemde nietigheidsgronden op Nederlands octrooi 1000957.

5 Octrooihoudster heeft op 14 mei 1999 een schriftelijk antwoord met bijlagen op het verzoekschrift ingediend.

Vervolgens is namens verzoeksters bij brief van 13 augustus 1999 nog een aantal stukken overgelegd.

10 Tijdens de hoorzitting op 25 augustus 1999 hebben partijen hun standpunten doen bepleiten bij monde van hun resp. gemachtigden. De gemachtigden van octrooihoudster waren vergezeld van mevr. mr. F. Croles en mr. M.W. Rijdsijk.

Gemachtigden van beide partijen hebben ter zitting exemplaren van hun pleitnotities overgelegd.

De inhoud van de vorengenoemde stukken dient als hier ingelast te worden beschouwd.

De feiten

5 Octrooihoudster (hierna te noemen Vroom) is rechthebbende op Nederlands octrooi 1000957, verleend voor de duur van twintig jaren op een aanvraag ingediend op 9 augustus 1995, voor een “Aansluitinrichting voor nutsleidingen”.

Het octrooi bevat 6 conclusies, waarvan conclusie 1 als volgt luidt:

10 “1. Inrichting voor het aansluiten van de door de nutsbedrijven beheerde voedingsleidingen, zoals water-, gas- en/of elektriciteitsleidingen, aan de door de afnemer gebruikte leidingen, welke inrichting in hoofdzaak bestaat uit een kastvormige ruimte waarin de aansluitkoppelingen met zonodig een of meer specifieke verbruiksmeters zijn ondergebracht, **met het kenmerk**, dat de kastvormige ruimte bestaat uit een in een vaste opstelling, zoals een gebouw of huis, vooraf te bevestigen houder met een daarin ondergebrachte eerste drager voor de bevestiging van de
15 koppelingseinden van de publieke leidingen en een tweede drager voor de aansluiteinden van de privéleidingen, en een tussen die dragers van de eerste houder te plaatsen kastvormige tweede houder voorzien van de vooraf daarin gemonteerde, benodigde meters.”

De nietigheidsgronden aangevoerd in het verzoekschrift

20 Verzoeksters (hierna Holec c.s.) hebben in het verzoekschrift aangevoerd dat octrooi 1000957 dient te worden vernietigd o.m. omdat hetgeen waarvoor octrooi is verleend niet vatbaar is voor octrooi (art. 75, lid 1 onder a van de Rijsoctrooiwet 1995 -hierna ROW 95), althans omdat de houder van het octrooi daarop geen, althans niet als enige aanspraak had, maar verzoeksters daartoe (althans eveneens) gerechtigd zijn (art. 75, lid 1 onder e ROW 95).

25 In de toelichting op het verzoek is door Holec c.s. betoogd dat de uitvinding nieuwheid ontbeert ten opzichte van een aantal met name genoemde publicaties, dan wel nieuwheid ontbeert omdat de uitvinding reeds van openbare bekendheid was ten tijde van de indiening van de aanvraag om octrooi op 9 augustus 1995, resp. dat de uitvinding tot stand is gebracht tijdens een periode van samenwerking tussen partijen waarbij nadere afspraken waren gemaakt betreffende de vraag aan wie de eventuele
30 intellectuele eigendomsrechten van hetgeen onder de samenwerkingsovereenkomst tot stand zou worden gebracht, zouden toekomen.

Het verweerschrift van octrooihoudster Vroom

In het antwoord op het verzoekschrift heeft Vroom de door Holec c.s. genoemde publicaties besproken en staande gehouden dat deze niet bezwarend zijn voor de nieuwheid van de uitvinding. Voorts heeft Vroom gesteld dat op grond van hetgeen in het verzoek naar voren is gebracht, niet kan worden
5 vastgesteld dat de 'meterkast' volgens het octrooi reeds openbaar bekend was.

Ten aanzien van de samenwerking is door Vroom gesteld dat de onderhavige uitvinding tijdens de periode van samenwerking met Holec c.s. door Landmark B.V. (de rechtsvoorgangster van Vroom) zelfstandig is ontwikkeld.

10 **Verloop van de zitting**

Alvorens partijen het woord te geven teneinde hun resp. stellingname nader toe te lichten, heeft het Bureau bij monde van de voorzitter de gemachtigde van Holec c.s. erop gewezen dat in het verzoekschrift slechts nieuwheidsbezwaren aan de genoemde publicaties zijn ontleend en dat over uitvindingshoogte niets is aangevoerd.

15 Gemachtigde heeft daarop gesteld dat genoemde publicaties eveneens bezwarend zijn voor de uitvindingshoogte van de inrichting volgens het octrooi.

Gemachtigde van Vroom heeft desgevraagd verklaard bereid te zijn de argumenten van Holec c.s. aan te horen en daar zo mogelijk op te reageren. Dit laatste geldt eveneens voor de brief van 17 augustus 1999 van Holec c.s. met de bijlagen, die eerst kort voor aanvang van de advieszitting door de gemachtigde
20 van Vroom is ontvangen.

Overwegingen van het Bureau voor de Industriële Eigendom

1 Nieuwheids- en inventiviteitsbezwaren

25 *1.1 Conclusie 1*

De kenmerkende maatregelen van conclusie 1 van het octrooi zijn - verkort weergegeven - dat:

- de inrichting bestaat uit een vooraf in een gebouw of dergelijke te bevestigen eerste houder,
- waarin een eerste drager voor bevestiging van koppelingseinden van de publieke leidingen en een tweede drager voor de koppelingseinden van de privé leidingen is opgenomen, en
30
- een tweede kastvormige houder voorzien van de daarin vooraf gemonteerde, benodigde meters, die tussen de dragers plaatsbaar is.

1.1.1 Duits 'Offenlegungsschrift' 2406263 en Duits 'Gebrauchsmuster' 9110437

Ter zitting is door de gemachtigde van Holec c.s. benadrukt dat van de grote hoeveelheid in het verzoekschrift genoemde publicaties, het Duitse 'Offenlegungsschrift' 2406263 en het Duitse 'Gebrauchsmuster' 9110437 het meest bezwarend worden geacht voor de nieuwheid en de
5 uitvindingshoogte van de inrichting volgens conclusie 1 van het octrooi.

Het genoemde 'Offenlegungsschrift' toont (de inhoud van) een meterkast met een eerste houder (1), bestaande uit twee onderling verbonden langsprofielen. Namens Holec c.s. is ter zitting gesteld, onder verwijzing naar de tekeningen behorend bij het 'Offenlegungsschrift', dat deze bekende meterkast een eerste drager (2, 31, 32) voor de bevestiging van de publieke leidingen bevat en een tweede drager (2)
10 voor de bevestiging van de privé leidingen, alsmede een tussen de dragers van de eerste houder te plaatsen kastvormige tweede houder voorzien van een vooraf daarin gemonteerde meter. Holec c.s. heeft daarbij opgemerkt dat weliswaar de tweede houder slechts één meter bevat (en niet een aantal, zoals volgens het octrooi van Vroom), doch dat het plaatsen van meerdere meters in de houder niet als een octrooieerbare uitvinding kan worden bestempeld.

Voor zover de integratie van verschillende meters in een gemeenschappelijke (kastvormige) tweede houder als de uitvinding zou moeten worden beschouwd, heeft gemachtigde van Holec c.s. gewezen op 'Gebrauchsmuster' 9110437 waaruit de toepassing van (kastvormige) tweede houders voorzien van daarin vooraf gemonteerde stroomverdelers bekend is. Het vervangen van de stroomverdelers door verbruiksmeters, zo betoogt Holec c.s., ligt voor de gemiddelde vakman volstrekt voor de hand.
15

Het Bureau kan Holec c.s. in deze opvattingen niet volgen. Met Vroom is het Bureau van oordeel dat de onderdelen (2, 31, 32) volgens het 'Offenlegungsschrift' slechts een kamvormige tussenbrug vormen, die ten doel hebben de leidingen onderling op afstand te houden ten einde voldoende onderlinge isolatie te verzekeren (zie blz. 4, 1° alinea van het 'Offenlegungsschrift'). Deze onderdelen zijn geen dragers voor
25 de bevestiging van de publieke en privé leidingen, zoals volgens het octrooi van Vroom. Naar het oordeel van het Bureau is er geen aanleiding te veronderstellen dat een deskundige zonder meer zal onderkennen dat deze bekende kamvormige tussenbrug ook kan dienen om de koppelingseinden van de privé- resp. de publieke leidingen aan te bevestigen.

Het nieuwheidsbezwaar gegrond op het Duitse 'Offenlegungsschrift' 2406263 treft naar het oordeel van
30 het Bureau dan ook geen doel.

Met betrekking tot het Duitse 'Gebrauchsmuster' 9110437 wijst het Bureau er op dat daarin een inrichting is geopenbaard met een kabelgoot (2) en een deksel (4), waarbij de deksel op voorkeursplaatsen kan worden weggesneden om van buitenaf een verdeelkast (9) op de kabelgoot aan te

brengen. Ook hier is derhalve geenszins sprake van meterkast met een houder met een eerste en een tweede drager voor bevestiging van de koppelingseinden van resp. de publieke, en de privé leidingen, noch ook van een tweede (kastvormige) houder, met de benodigde meters, die tussen de dragers dient te worden geplaatst.

5 Nieuwheidsbezwaren kunnen aan het ‘Gebrauchsmuster’ dus evenmin worden ontleend.

In zoverre Holec c.s. hebben willen betogen dat de inrichting volgens conclusie 1 van het octrooi van Vroom niet inventief is na de combinatie van het ‘Offenlegungsschrift’ en het ‘Gebrauchsmuster’ - een stelling overigens, die noch in het verzoekschrift, noch ter zitting nader is toegelicht - is blijkens het
10 vorenoverwogene naar het oordeel van Bureau reeds zonder meer duidelijk dat een dergelijke combinatie niet de inrichting volgens conclusie 1 van het octrooi zal opleveren. Met name de toepassing van de dragers voor de bevestiging van de koppelingseinden van de leidingen en de tussen de dragers te plaatsen tweede houder met de benodigde meters, valt daaraan niet te ontnemen.

Het Bureau wijst er overigens nog op dat voor een deskundige, gezien de problematiek die aan het
15 octrooi ten grondslag ligt, geen enkele aanleiding zou bestaan de maatregelen bekend uit beide publicaties te combineren.

Ook een inventiviteitsbezwaar tegen conclusie 1 treft naar het oordeel van het Bureau derhalve geen doel.

20 *1.1.2 De Meterkast 2000*

Door Holec c.s. is zowel in het verzoekschrift als ter zitting betoogd dat de inrichting volgens het onderhavige octrooi is toegepast in de ‘Meterkast 2000’ (hierna: M2000), die reeds vóór 9 augustus 1995, de indieningsdatum van de aanvraag waarop het octrooi is verleend, openbaar bekend zou zijn geworden.

25 Een beschrijving van de M2000 is, aldus Holec c.s., opgenomen in art. 3 van de samenwerkingsovereenkomst d.d. 12 april 1994 tussen verzoeksters en, de rechtsvoorgangster van Vroom, Landmark B.V.; voorts is in een verslag van een bespreking op 10 augustus 1994 in het kader van het project M2000 de idee van een tweede houder, ondergebracht in een eerste houder, reeds naar voren gebracht, en is in het tijdschrift ‘Holectuur’, uitgave 95/2 d.d. 29 juni 1995, een afbeelding van de
30 M2000 opgenomen (beide laatste stukken zijn overgelegd bij de brief van 13 augustus 1999). Ten slotte is, aldus Holec c.s., de M2000 in de periode van januari tot juni 1995 geïnstalleerd in vijf woonhuizen. Ter zitting heeft de gemachtigde van Holec c.s. een afbeelding in perspectief op ware grootte van de M2000 getoond, die overeenkomt met de afbeelding op het voorblad van het hiervoor genoemde tijdschrift ‘Holectuur’.

Vroom heeft bestreden dat in de M2000 de geotrooieerde uitvinding is toegepast.

Op grond van de getoonde afbeeldingen van de M2000 kan worden vastgesteld, dat deze eerste en tweede dragers ter bevestiging van koppelingseinden van publieke en privé leidingen bevat. Echter uit deze afbeeldingen blijkt tevens dat niet *alle* publieke leidingen die bij de eerste drager binnenkomen zijn aangesloten op de privé leidingen bij de tweede drager: zowel de publieke als de privé gasleiding loopt nl. via de eerste drager naar de gasmeter die boven de eerste drager is geplaatst; de tweede drager lijkt slechts te worden gebruikt voor de elektrische aansluitingen. Naar het oordeel van het Bureau is een tweede, kastvormige, houder met de *nodige* meters, die tussen de eerste en de tweede drager wordt geplaatst, voor zover uit de tekening kan worden afgeleid, bij de M2000 niet toegepast. De M2000 mist derhalve een essentiële maatregel van conclusie 1 van het octrooi, en wordt, ook indien tijdig van openbare bekendheid, niet bezwarend voor de nieuwheid van de inrichting volgens het octrooi geacht. Aangezien de vraag of de M2000 daadwerkelijk openbaar bekend is geworden hierna niet meer van belang is, is er voor het Bureau geen aanleiding daarop nader in te gaan.

15

De omschrijvingen in resp. de samenwerkingsovereenkomst van 12 april 1994 en het besprekingsverslag d.d. 10 augustus 1994 geven naar het oordeel van het Bureau onvoldoende informatie om te kunnen vaststellen dat deze daadwerkelijk de inrichting volgens het octrooi van Vroom betreffen.

20 *1.1.3 Conclusie*

Concluderend stelt het Bureau vast dat de nieuwheids- en inventiviteitsbezwaren van Holec c.s. geen grond bieden om tot vernietiging van conclusie 1 van het octrooi te adviseren.

1.2 Nieuwheid en inventiviteit van de conclusies 2-6

25 Tegen de volgconclusies zijn geen afzonderlijke nieuwheids- en/of inventiviteitsbezwaren naar voren gebracht.

Ook deze conclusies, die alle terugwijzen naar een (der) voorgaande conclusie(s) kunnen naar het oordeel van het Bureau in stand blijven.

30 *2 Wie heeft recht op het octrooi?*

2.1 Door Holec c.s. is gesteld, dat Vroom geen aanspraak heeft op het octrooi. Ter onderbouwing van die stelling is door Holec c.s. gewezen op een samenwerkingsovereenkomst tussen Holec Systemen & Componenten B.V. en Landmark B.V. (de rechtsvoorgangster van Vroom met betrekking tot het onderhavige octrooi) ondertekend op resp. 6 juli en 11 september 1992. De overeenkomst (waarvan een

afschrift als bijlage 4 bij het verzoekschrift is gevoegd) betrof de samenwerking aan de zogenaamde 'media-eenheid', die duurde van 1990 tot begin 1994. In artikel 1, lid 1 van deze overeenkomst is bepaald dat Landmark al haar ... eventuele octrooirechten, resulterend uit het 'Projectvoorstel' overdraagt aan Holec; onder de inleidende bepaling 'a.' is aangegeven dat met het 'Projectvoorstel' wordt bedoeld: het ontwerp voor een woning-meterkast, genaamd 'media-eenheid' zoals beschreven in het 'project MEDIA-EENHEID' d.d. 1-3-1988, dat als bijlage I bij de overeenkomst is gevoegd.

Het bestaan en de inhoud van genoemde overeenkomst is door Vroom niet ontkend.

2.2 Op grond van het vorenstaande dient thans te worden bepaald:

- a. of de 'media-eenheid' die tijdens genoemde contractperiode is ontwikkeld, de geëlectroceerde inrichting omvat, en
- b. of voorafgaand aan de indiening van de aanvraag waarop het onderhavige octrooi is verleend, nadere afspraken tussen partijen zijn gemaakt betreffende de aanspraken op eventuele intellectuele eigendomsrechten die uit het project 'media-eenheid' zijn voortgevloeid.

Ad a. Onder bijlage 10 bij het verzoekschrift is een uitvoerig verslag gevoegd, getiteld Media Eenheid fase 2 van april 1991, waarin in hoofdstuk 8, 'Produktbeschrijving' onder paragraaf 8.2 de productsamenstelling van de media-eenheid staat beschreven. Daarin toont de figuur 8.1, zoals nader toegelicht in paragraaf 8.2.1, een in een wand opgenomen U-vormige eerste houder (1), waarin eerste en tweede platen - dragers - (3) zijn ondergebracht voor de positionering van de aansluituiteinden van resp. de ingaande leidingen (de publieke leidingen) en de uitgaande leidingen (de privé leidingen), alwaar zich de aansluitvoorzieningen (snelkoppelingen en stekerverbindingen) bevinden. De leidingen kunnen inkomend (publieke) en afgaand (privé) tot aan resp. vanaf deze platen (3) - dragers - worden gemonteerd. Tijdens de afbouwfase (van de woning) wordt in een laat stadium het (industriële) afbouwproduct tussen de platen - dragers - gemonteerd. Blijkens de toelichting in paragraaf 8.2.2 over de afbouw, is het afbouwproduct voorzien van onder meer de vereiste verbruiksmeters.

In het antwoord op het verzoekschrift heeft Vroom gesteld, dat de 'Media-eenheid' een geheel ander concept van een meterkast betreft dan de inrichting volgens het octrooi, nl. een die is opgebouwd uit onafhankelijke, schakelbare, functionele modules met mechanische, informationele en infrastructurale raakvlakken op modulair- en systeemniveau. Daarbij waren de volgende modules te herkennen: elektra, gas, water (koud en warm), PTT, CAI en CPU. De enige overeenkomst met de inrichting volgens het

octrooi is volgens Vroom, het in één ruimte onderbrengen van gas, water en elektriciteitsvoorzieningen, het verkleinen van de meterkast en het verbeteren van de functionaliteit daarvan.

5 Het Bureau kan met deze opvatting van Vroom niet instemmen. In het (eveneens onder bijlage 10 bij het verzoekschrift gevoegde) ‘Verslag oriëntatie fase - Programma van eisen - van de Media-eenheid, van Landmark, augustus 1990’, is onder paragraaf 4.4.2.5 aangegeven dat de modules zoveel mogelijk voorgemonteerd en beproefd dienen te zijn, ten einde de tijdsduur en het aantal handelingen (benodigd voor de montage) tot een minimum te beperken. Naar het oordeel van het Bureau blijkt hieruit dat - mede gezien de opbouw daarvan - ook in de ‘media-eenheid’ de vereiste verbruiksmeters *voorafgaand* 10 aan de plaatsing in de (eerste) houder, tot één geheel zijn samengevoegd.

Het samenvoegen van de meters in een (tweede) houder, is naar de mening van het Bureau slechts één van de mogelijke, voor de deskundige voor de hand liggende, wijzen waarop de meters eenvoudig als een geheel kunnen worden geplaatst in de eerste houder. Gezien de vorm van de ruimte waarin het 15 afbouwproduct dient te worden geplaatst - de eerste houder -, zal deze, naar het oordeel van het Bureau, logischerwijze kastvormig zijn.

De conclusie dient, naar het oordeel van het Bureau, te zijn, dat de media-eenheid bedoeld in de onder 2.1 genoemde overeenkomst, de inrichting volgens conclusie 1 van het octrooi van Vroom omvat.

20

Ad b Ten aanzien van de vraag wie van partijen op het tijdstip van indiening van de aanvraag die tot het octrooi van Vroom heeft geleid, recht had op de uitvinding van de media-eenheid, hebben verzoeksters Holec c.s. bij het verzoekschrift afschriften overgelegd van een briefwisseling tussen Landmark B.V. en Holec Systemen en Componenten B.V., die de afwikkeling van de samenwerkingsovereenkomst inzake 25 de media-eenheid tot onderwerp had (zie bijlage 5 bij het verzoek).

Uit deze briefwisseling blijkt dat de rechten van Landmark op de media-eenheid ontstaan vóór 1990 bij Landmark blijven, en dat de rechten met betrekking tot het ‘Project Media-eenheid’ door Holec aan Landmark of een derde ter overname worden aangeboden tegen een nog nader te bepalen koopsom (zie de brief van Holec, d.d. 15 februari 1994).

30 Vroom noch Holec hebben stukken overgelegd waaruit blijkt dat er daadwerkelijk een overdracht van de bedoelde rechten aan Landmark B.V. of een derde heeft plaatsgevonden, zodat er voorshands van moet worden uitgegaan dat de rechten op de in de jaren 1990 tot begin 1994 ontwikkelde ‘Media-eenheid’ nog altijd aan Holec Systemen en Componenten B.V. toebehoren.

Bij deze stand van zaken moet worden vastgesteld dat ten tijde van de indiening van de octrooiaanvraag Landmark B.V., de rechtsvoorgangster van Vroom, *niet* gerechtigd was tot indiening van een aanvraag voor de 'Media-eenheid, en dat derhalve Vroom, als rechtsopvolgster geen aanspraak kan maken op het op die aanvraag verleende octrooi.

5

2.3 Conclusie

De uitsluitende rechten met betrekking tot de 'Media-eenheid' ontwikkeld in de periode 1990 tot begin 1994, behoren niet toe aan (de rechtsvoorgangster van) Vroom. Het Bureau acht de vernietigingsgrond van artikel 75, eerste lid onder e van de ROW 1995 van toepassing op het onderhavige octrooi.

10

Advies van het Bureau voor de Industriële Eigendom

Op grond van het vorenstaande luidt het advies van het Bureau voor de Industriële Eigendom met betrekking tot de door Holec Holland N.V. en Schlumberger Industries Meterfabriek B.V. aangedragen nietigheidsgronden, dat octrooi 1000957 kan worden vernietigd op de grond dat Vroom Beheer B.V. geen aanspraak had op het octrooi.

De bezwaren van verzoeksters Holec Holland N.V. en Schlumberger Industries Meterfabriek B.V. betreffende nieuwheid en inventiviteit bieden naar het oordeel van het Bureau geen grond tot vernietiging.

Aldus gedaan door mr. J.L. Driessen, ir. J. Hofman en ir. A.A.M. Bexkens op 15 november 1999.

w.g. J.L. Driessen

w.g. F.A.T. van Looijengoed